

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

HERFST 2014

thema **SENIOREN**

V.L.: Marc Van Muylen, Veemelaan 103, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | oktober - november - december | 3de jaargang nr. 2

Afschriftkantoor: Gent X
P013009 - B081049

de **mens**.nu
is vrijzinnig humanistisch

kernredactie

Lieve De Cuyper
Steven Dudal
André Laveyne
Marc Mortier
Jean-Marie Vanhaelewijn
Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Franky Bussche
Philippe Vlayen
Els Messelis
Pieter Jan Rosiers
Nele Deblauwe

foto cover

Priscilla Bistoën

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar diksmuide@demens.nu. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3
Column	4
Hoofdartikels	5-6-7-8-9
Jong & Vrijzinnig	10
Activiteiten in de regio	11-12-13-14
Boekbespreking	15
HuisvandeMens	16
Lokale Vereniging	17-18-19-20-21
In de kijker	22-23

Editoriaal

Ook voor hen telt respect

Wordt de vergrijzing één van de belangrijkste problemen van de toekomst?

Natuurlijk niet. Vele studies tonen aan dat de vergrijzing een feit is, dat wij met zijn allen ouder worden (gelukkig maar), maar moeten de problemen of aandachtspunten hieromtrent zo negatief worden voorgesteld? Gaat de discussie over de 'verrimpeeling' van België, over de kwestie van duurdere oudere werknemers, over problemen van betalingen van pensioenen? De laatste studie, door een groep rond een gewezen ex-minister van pensioenen, toont aan dat het allemaal nog niet zo'n vaart loopt, op

voorwaarde dat er tijdig maatregelen worden getroffen om in de toekomst de kosten van de vergrijzing te verzekeren. Het is op zich een sociaal gegeven dat toch betaalbaar moet blijven, als men de middelen hiervoor herbekijkt en herbestemt.

De vraag die ik hierbij stel is, of we al niet te snel een probleempunt maken van de vergrijzing, omdat die voor de maatschappij als vervelend en kostenopdrijvend wordt bestempeld. Alsof senioren, ouderen op een bepaald moment kunnen gedumpt worden in een bejaardenhuis, dan hebben wij er geen last meer van. Kost dit de maatschappij dan geen bom geld? Is in dit stadium de optie om te kiezen voor kangoeroewoningen geen betere oplossing tegen vereenzaming en voor respect naar ouderen toe?

Veroudering of vergrijzing is toch geen lelijk woord waar men schrik moet van hebben. Vele mensen zijn bang om op een vervelende manier oud te worden, alleen te blijven en afhankelijk te zijn van anderen. Als senioren dienen we dan ook te strijden om onze vrijheid en onafhankelijkheid te bewaren, om ongeremd te genieten van het leven. Aan de ene kant is er het positief beeld van de recent gepensioneerde senior, hoopvol kijkend naar de toekomst, genietend van het leven. Maar bij oudere senioren verandert het denkbeeld hieromtrent. Is het niet zo dat elke leeftijd zijn uitdaging heeft?

Is er niet zoiets als de vrijzinnige waarde 'gelijkwaardigheid'? Gelijkheid moet dan ook vooral begrepen worden als een gelijkheid in rechten, als een gelijkberechtigting.

Wij opteren toch voor een samenlevingsmodel waarin iedereen, een leven lang, reëel toegang heeft tot welzijn en welvaart en tot alle belangrijke bronnen van informatie en communicatie. Het sociaal leven moet voor iedereen zolang mogelijk kunnen doorgaan. Jong blijven zit tussen je oren.

Vergrijzing is geen probleem van ouderen, het is een natuurlijk proces waar oplossingen kunnen voor geboden worden. Zo kan een samenleving die respect opbrengt voor haar senioren, als menswaardig worden beschouwd.

Marc Van Muylem
voorzitter VOC de koepel -Westhoek

Wordt fan van de Sprokkel op facebook!
www.facebook.com/desprokkel

Lichtfront '14

10 jongeren ouder dan 16 (en jonger dan 25) zullen op 17 oktober onze levensbeschouwing vertegenwoordigen op 'Lichtfront '14, het groots participatief project van de provincie West-Vlaanderen. Deze evocatie is het startschot voor het cultureel herdenkingsprogramma GoneWest. Het Lichtfront evoceert de frontlijn zoals die tot stand kwam in oktober 1914, na de onderwaterzetting van de IJzer-vlakte en het luwen van de strijd na de Eerste Slag om Ieper. 10.000 participanten gaan deze lijn door het landschap van de Westhoek terug oplichten met vuurfakkels, over een afstand van 84 km, van het strand in Nieuwpoort tot aan het Memoriaal to the Missing in Ploegsteert. Vanuit het provinciebestuur werd ons de vraag gesteld of wij 10 jongeren van minstens 16 jaar onze levensbeschouwing konden laten vertegenwoordigen. Deze jongeren zullen als fakkeldrager participeren en als groep plaatsnemen op het Lichtfront langsheen de IJzer, ter hoogte van de Tervaete-brug in Diksmuide.

LEIF West-Vlaanderen breidt werking uit met LEIFpunt in stadhuis Oostende

LEIF West-Vlaanderen

LEIF West-Vlaanderen werd anderhalf jaar geleden in Brugge opgestart en kende een schitterende start. Om aan de vele vragen te

kunnen beantwoorden werd de werking uitgebreid met een LEIFpunt in stadhuis Oostende. Mensen kunnen er elke 1^e en 3^e donderdag van de maand terecht tussen 17u15 en 19u30. Complementair aan de dienstverlening in het stadhuis is er ook een LEIFpunt in VLC De Geuzetorre Oostende, met raadpleging elke 2^e en 4^e donderdag van de maand tussen 9u30 en 16u.

Nieuwe locatie VOC de koepel - Westhoek

Het ontmoetingscentrum verhuist in het najaar naar een nieuwe locatie in de Houtsaegerslaan 21 te Koksijde. De accommodatie, een nieuwbouw, bevindt zich op het domein van het voetbalstadion van KVV Coxyde en bestaat onder meer uit een ruime polyvalente zaal.

Brugse vrijzinnigen hebben zicht op nieuwe bestemming

De Brugse vrijzinnige gemeenschap onderhandelde geruime tijd over de verwerving van een pand dat als thuisbasis voor alle geledingen en als infrastructuur voor hun activitei-

ten moet fungeren. In de zitting van 30 juni 2014 besliste het schepencollege dat het Vrijzinnig Huis een onderkomen krijgt in het voormalig politiegebouw in de Hauwerstraat. Op die locatie komt ook een studentenhuus. Om aan het oud politiekantoor deze dubbele bestemming te kunnen geven dient het gebouw gerenoveerd te worden. Dat het Brugs Vrijzinnig Huis op die locatie een plaats krijgt, stemt de lokale vrijzinnige gemeenschap tevreden. Het pand biedt de nodige oppervlakte en een goed zichtbare ligging.

L I C H T P U N T

TELEVISIE VOOR MENSEN MET VISIE

www.lichtpunt.be

De kijk van... Jean-Marie

Behoor ik met mijn 55 winters nu al tot de categorie Senioren? Afhankelijk van wie je die vraag zal stellen, zal het antwoord waarschijnlijk verschillen. Mensen met al wat kilometers op de teller, vinden zich helemaal niet oud. Jongeren daarentegen, vinden al gauw dat iemand 'oud' is. Hoe zijn we zelf geweest? Wel hier zijn de tijden zeker niet veranderd. Alhoewel...

Onze leeftijdsgrens wordt steeds hoger. Dat betekent ook dat we langer mobiel blijven, langer fit zijn, langer actief deel kunnen uitmaken van zo veel rond ons. In een niet eens ver verleden was het werken tot het pensioen en dan lekker genieten. Niets meer doen, heerlijk toch! Dat niets meer doen werd ook letterlijk overgenomen. Gedaan met het beroepsleven, maar ook vaak het tijdstip om op te houden bij de vereniging waarbij je actief was. Tijd en plaats vrijmaken voor de jongere generatie. Net of er ergens een ongeschreven wet bestond dat je dan gewoon moest afhaken.

Gelukkig is dat laatste steeds minder het geval. Dagelijks zie ik ze voorbij rijden. Een groepje senioren met de fiets, fit en aan het volume van hun gesprekken te horen, nog tamelijk monter. De elektrische fiets mag dan een handig hulpmiddel zijn. Voor zij die in groep rijden is hun enige motor die de pedalen rond moet krijgen, de benen. Wandelclubs bestaan voor het overgrote deel uit mensen van boven de 60. En wees er maar zeker van dat er niet geslenterd wordt. Dat is nog altijd voorbehouden voor het shoppen. Hoeveel verenigingen die zich enkel op gepensioneerden richten, zijn er niet?

Trouwens, ook de economie heeft het segment senioren aangeboord. Ik had het reeds over de elektrisch aangedreven fietsen. Maar heel wat zaken zijn speciaal gericht op de oudere generatie. In mijn onmiddellijke omgeving is de mobilhome voor een paar maanden in het warmere zuiden de 'vaste' verblijfplaats. In de winter moet je hen niet lastig

vallen en als het weer ook maar eventjes niet meevalt, gaan ze op zoek naar de zon. Genieten van de tijd na een lange periode werken. Want waarom zouden we eigenlijk langer moeten werken? Wie een loopbaan heeft van 40 jaar, heeft zijn bijdrage aan de maatschappij geleverd. En het excuus dat het niet betaalbaar is: dikke zevel!

Dagelijks zie ik ze voorbij rijden. Een groepje senioren met de fiets, fit en aan het volume van hun gesprekken te horen, nog tamelijk monter.

Helaas is ook hier een maar. Met een steeds verouderende bevolking, is er de stijgende zorg voor ouderen die minder mobiel zijn. Senioren die niet meer dagelijks met de fiets kunnen rijden. Die niet langer zonder een helpende hand, alleen boodschappen kunnen doen. Overal zijn er wachtlijsten om een plaatsje in een woon- en zorgcentrum te bemachtigen. Alleen jammer dat in deze sector ook het spel van vraag en aanbod speelt. De prijzen die betaald moeten worden zijn veel te hoog. In een moderne maatschappij zou het niet mogen dat een dik verdiend pensioen niet volstaat om een maand goed te leven.

Net nu ik deze woorden schrijf, passeert hier weer een peloton fietsers. Mannen en vrouwen die hun leeftijd naar beneden willen halen door zo actief mogelijk te blijven. Mijn fiets staat al in orde. Nu alleen er (nog) wat meer gebruik van maken.

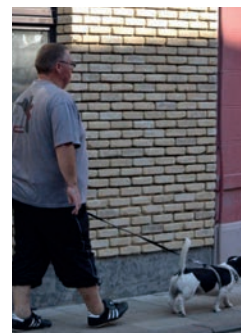

Foto: Els Deneir

Vrijzinnig humanisme en senioren

De vrijzinnig humanistische levensbeschouwing stoelt op een aantal gemeenschappelijke principes die door elk individu op een unieke manier worden ingevuld en beleefd. Wij huldigen het principe van vrij onderzoek, verwerpen dogma's en gezagsargumenten bij de opbouw van onze overtuigingen en erkennen geen ander moreel gezag dan dat van de mens zelf. Belangrijke waarden hierbij zijn gelijkheid, solidariteit, broederlijkheid, respect voor de verscheidenheid, vrijheid van oordelen, verdraagzaamheid, scheiding van kerk en staat.

Het zelfbeschikkingsrecht is voor ons fundamenteel en moet voor alle mensen gelden zonder enig onderscheid. Vanuit dit zelfbeschikkingsrecht benutten we de mogelijkheid om onze eigen keuzes te kunnen maken.

Ook op oudere leeftijd hanteren de vrijzinnige senioren deze principes en waarden. Zij hebben geen behoefte aan een betuttelende houding die soms in onze samenleving aangenomen wordt tegenover ouderen. Integendeel, zij wensen zo actief mogelijk als burger verder bij te dragen aan onze samenleving. Ze zijn solidair met generatiegenoten die het moeilijk hebben en ook met de jongere generaties. Vrijzinnige senioren vervullen een actieve rol binnen het vrijwilligerswerk in ruime zin. Zo leveren ze een belangrijke bijdrage binnen onze vrijzinnige organisaties en gemeenschap.

De ouder wordende mens wordt geconfronteerd met verschillende verlieservaringen: met pensioen gaan, verlaten van de eigen woning, afnemen van de fysieke mogelijkheden, overlijden van de partner, familieleden en/of vrienden, ... Dit brengt een ommekeer in een mensenleven teweeg. Het geestelijk evenwicht wordt verbroken. Men dient zich te heroriënteren en gaat opnieuw op zoek naar de zin van zijn leven.

Als ouderen worden we vaak zorgbehoevend. Deze zorg voor ouderen (zowel thuiszorg als residentieel) moet een integrale en emancipatorische zorg zijn. De begeleiding van de totale mens staat centraal. Gezondheid impliceert zowel een fysiek als psychisch welzijn.

Een levensbeschouwing heeft een dubbele werking: aan de ene kant zorgen voor een basisgevoel van veiligheid, rust, vertrouwen en aan de andere kant een stimulans bieden voor de zelfontplooiing van het individu. Zingeving vormt een fundamenteel aspect van het menselijk bestaan. Als mondige burger kan men immers op hoogst persoonlijke wijze zelf bepaalde keuzes maken, kan men zelf zin geven aan zijn leven. De vrijzinnige levensbeschouwing kan voor de zoekende mens een hulp betekenen bij zijn zoektocht naar antwoorden op diepe levensvragen.

De levensbeschouwelijke ondersteuning verloopt op individueel en groepsniveau. Voor een resident in een voor-

ziening is het belangrijk dat hij ten allen tijde op zijn vertegenwoordiger een beroep kan doen voor een individueel gesprek. Voor de vrijzinnig humanisten is deze vertegenwoordiger de vrijzinnig humanistisch consulent. Activiteiten in groep, onder al dan niet rituele vorm, hebben een socialiserende en ondersteunende functie. Meer informatie over deze levensbeschouwelijke ondersteuning kan men bekomen via het huisvandeMens in de buurt.

Zingeving vormt een belangrijk element in een mensenleven. Het is belangrijk die met gelijkgezinden te kunnen delen en verdiepen. Op moeilijke momenten kan de levensbeschouwing een ankerpunt van steun en herkenning vormen.

Het is belangrijk om als verzorgende stil te staan bij het bestaande pluralisme van de levensbeschouwingen. Al te vaak wordt soms alleen geredeneerd vanuit de katholieke levensbeschouwing omdat men daar het meest mee vertrouwd was. We worden echter geconfronteerd met enerzijds een toenemende verwereldlijking van de maatschappij en anderzijds met een toename van de diverse geloofsovertuigingen van de migrantenpopulatie. Een groeiende groep van de residenten van de rusthuizen zijn vrijzinnigen die als autonome individuen zelf zin geven aan hun leven. Het is dan ook belangrijk de nodige aandacht te besteden aan die diversiteit om de kwaliteit van het leven van de residenten zo optimaal mogelijk te houden.

Franky Bussche
directeur Studie en Onderzoek deMens.nu
Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw

Een begeleidende hand of een wijzende vinger: over ondersteunend mentorschap

Senioren leven al hun hele leven. Een leven dat gekleurd is door heel wat ervaringen en doorspekt is met verhalen en belevenissen van allerhande slag. Doorheen dat leven hebben zij vele competenties verworven en hun talenten aangescherpt. Vandaar dat ouderen vaak op een spontane manier een raadgever of een vertrouwenspersoon worden vanuit hun levenservaring en vanuit een natuurlijke rust die zij uitstralen in het leven. Vaak zijn ze gewoon aanwezig, of springen ze bij als anderen daar nood aan hebben. Het gebeurt dat ze die rol opnemen in een specifiek engagement of formele overeenkomst.

In familieverband nemen senioren vaak de zorg op voor de eigen ouders of de eigen partner wanneer deze hulpbehoevend worden en spelen ze vaak een cruciale rol bij de opvoeding en de opvang van de kleinkinderen. Ze worden daar wel eens als verdienstelijke en betrouwbare passepartout gebruikt. Het verenigingsleven steunt voor een groot deel op de dagelijkse inzet van senioren. Vaak gaat het hier niet enkel om een beetje bijspringen, maar trekken ze echt de werking en zijn dus in feite onmisbaar. Ook bijvoorbeeld in ziekenhuizen, woon-zorg centra, dienstencentra, hulplijnen via telefoon, zijn ze van onschatbare waarde om de extra's te geven waar de professionele hulpverleners wegens hoge werkdruk minder aan toekomen.

Tijd maken voor een persoonlijk gesprek, een luisterend oor bieden kan enorm deugd doen.

In een arbeidscontext is het niet evident om op je 50ste nog aan een nieuwe job te geraken terwijl mensen absoluut nog willen werken, tot misschien zelfs na hun 65ste. Niet meer in de klassieke formule van 9 tot 5 of in de belastende, fysieke job die men tot nu toe heeft gedaan. Maar in een meer ondersteunende, adviserende functie met een takenpakket waar de begeleiding van jongere werknemers deel van uitmaakt. Creatief omgaan met werkvormen, andere werkuren, nieuwe statuten is essentieel in een arbeidscontext waar langer werken en actief blijven noodzakelijk zijn. Werkgevers moeten hierin absoluut gestimuleerd worden en gesensibiliseerd worden door overheidsmaatregelen en -acties.

We moeten ons ervan bewust zijn dat dit ondersteunend mentorschap in vele vormen bestaat. Dat dit vaak natuurlijk en spontaan gebeurt waar mensen in interactie gaan los van leeftijden en socio-culturele herkomst, dat dit banden smeedt en wederzijdse voldoening geeft, dat dit een ongelooflijk instrument kan zijn om wederzijdse vooroordelen te doorbreken.

Mentorschap van jongere werknemers kan in een arbeidscontext als onderdeel van een jobinvulling een instrument zijn om oudere werknemers langer aan het werk te houden en op latere leeftijd een gepaste, haalbare jobinvulling te geven met een waardevolle return naar jongere krachten toe.

Maar de effecten hiervan zijn niet enkel in economisch perspectief te bekijken. Het is effectief zo dat het vrijwilligerswerk dat door senioren gebeurt, onbetaalbaar zou zijn moest dit werk volledig door professionele krachten gedaan worden. Maar er zijn de effecten van actief blijven op de fysieke en geestelijke gezondheid en de sociale relaties en verbanden die zo worden gesmeed.

De rapporten van de denktank Itinera over Actief ouder worden en het belang van vrijwilligerswerk onderstrepen al deze effecten.

*Philippe Vlayen
HVV - coördinator werking*

Seks en intimiteit na je 50ste

DEEL II

In de vorige Sprokkel hebben we de krachtlijnen van ons onderzoek naar seksualiteitsbeleving in Vlaanderen - dat verwerkt is in het boek 'mannen willen seks, vrouwen willen intimiteit' - belicht. Daarin kwam naar voor dat seks en intimiteit bij het leven en bij elke leeftijd hoort.

Vanuit het onderzoek hebben we toen ook een drietal aanbevelingen gedaan naar de welzijns- en gezondheidssector. We poneerden dat het belangrijk is om: misvattingen aan te pakken, de bevolking te informeren over seks op oudere leeftijd en de drempel naar de professionele hulpverlening te verlagen.

1. Misvattingen aanpakken, bevolking informeren en drempelverlagend werken

1.1. Vormingssessies

Onze vormingssessies organiseren wij reeds 28 jaar en zijn nog steeds bedoeld voor verschillende doelgroepen: de algemene bevolking, personen die met pensioen gaan, hulpverleners werkzaam in algemene ziekenhuizen en woonzorgcentra.

1.2. De Vlaamse seks- en intimiteitskoffer voor ouderen

ACHTERGROND

Seks en intimiteit behoren in iedere leeftijdscategorie tot het leven en maken deel uit van de kwaliteit van het leven. De emotionele, normatieve, sociale, morele en lichamelijke dimensies zorgen ervoor dat elk individu een eigen levensverhaal, een eigen 'seksueel script' en een eigen 'liefdesmap' ontwikkelt (Messelis, 2013). Zowel thuiswonende ouderen als ouderen die in een thuisvervangend milieu wonen, blijven er behoefte aan hebben om hun seksualiteit en intimiteit te beleven. Negatieve beeldvorming, gebrek aan

kennis, conservatieve attitudes en rigide omgangsvormen bij de bevolking, maar ook bij - vooral jonge - hulpverleners (tewerkgesteld in geïnstitutionaliseerde settings), zorgen er echter vaak voor dat het praten over intieme relaties een zwaar beladen en moeilijk thema is, zeker wanneer ouderen dement zijn (Mahieu, et. al., 2011; Messelis, 2009; Bossuyt, 2007). Ook oudere vrouwen en mannen zelf kennen elkaars seksueel functioneren te weinig (Messelis, 2009; Van de Velde & Messelis, 2008a; Van de Velde & Messelis, 2008b). Nog moeilijker wordt het als kinderen hun ouders beoordelen of hulpverleners beslissen wat goed is voor de oudere.

De ontwikkeling van een accuraat educatief programma zwengelt niet alleen de kennis over seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd aan maar cultiveert ook meer positieve attitudes ten aanzien van seks en intimiteit op latere leeftijd (Mahieu, et. al., 2011). De ontwikkelde Vlaamse Seks- en intimiteitskoffer draagt bij tot kennis, positieve attitude vorming, gesprek, interactie en positieve beeldvorming.

DOELSTELLINGEN

De doelstellingen zijn divers van aard:

- Het thema seksualiteit en intimiteit bespreekbaar maken en houden.
- De kennis over seks en intimiteit bij ouderen en hulpverleners verhogen.
- Eigen attitudes (waarden, normen en grenzen) kennen en delen met anderen.
- Vragen, noden en behoeften seksualiteit van ouderen kennen en ondersteuning bieden.

DOELGROEP

De koffer kan gebruikt worden bij intergenerationele vormingssessies rond seksualiteit en intimiteit. De koffer kan ook ingezet worden als educatief instrument bij teamvergaderingen, intervisies, vormingen en trainingen van hulpverleners (werkzaam in ziekenhuizen, woonzorgcentra, thuiszorg, dagcentra,...). De koffer kan tenslotte ook aangewend worden als achtergrond om een seks- en intimiteitsbeleid te ontwikkelen in thuisvervangende milieus.

INHOUD

Het koffertje bevat volgende items:

- wetenschappelijke artikels
- boek 'Mannen willen seks, vrouwen willen intimiteit. Wat 50-plussers er in werkelijkheid zelf over denken. Standaard Uitgeverij
- DVD's over het thema 'seks en intimiteit op latere leeftijd'
- info over het wetenschappelijk meetinstrument 'Geriatrische Seksualiteits-Index'
- flyers met casussen en handvaten zorgverstrekkers
- documentatiemateriaal
- info ziektebeelden en medicatie
- informatiebrochures
- staaltjes (o.a. viagra, massageolie,...)
- hulpmiddelen

Het koffertje kan uitgeleend worden: voor meer info, neem contact op met Els Messelis.

REFERENTIES

- Bossuyt, E. (2007). Seksualiteitsbeleving bij bewoners van Rust- en Verzorgingstehuizen: een bevraging van intermediairs. Eindverhandeling tot licentiaat in de Sociale Agogiek, Vrije Universiteit Brussel.
- Messelis, E. (2013). Verpleegkundige Gerontologie en Geriatrie. Thema: veranderende relaties, seksualiteit en intimiteit bij ouderen. Een holistische, multidisciplinaire benadering. Symposium Ic Dien Roeselare. 06 december 2013.
- Messelis, E. (2009). Mannen willen seks. Vrouwen willen intimiteit. Wat 50-plussers er in werkelijkheid zelf over denken. Standaard Uitgeverij.
- Vandevelde, I. & Messelis, E. (2008a). Quand le démon du midi se réveille... Een onderzoek naar seksualiteits-

beleving bij 50-plussers in Vlaanderen. Lachesis, Sensoa en Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. In: Jaarboek Sensoa 2008: Lief & Leed.

- Messelis, E. & Vandevelde, I. (2008b). Seks na je 50ste. Taboes doorbreken... Abstract Proceedings 31ste wintermeeting. Belgische Vereniging voor Gerontologie en Geriatrie.
- Mahieu, L., Van Elssen, K. & Gastmans, C. (2011). Nurses' perceptions of sexuality in institutionalized elderly: A literature review. International Journal of Nursing Studies 48(2011). 1140-1154.

2. Nieuw wetenschappelijk onderzoek

2.1. Pilotproject 'De Geriatrische Seksualiteits-Index' (The Geriatric Sexuality Inventory)

DOEL

Het aanbieden van doeltreffende gezondheidszorg voor oudere volwassenen houdt in dat zorgverstrekkers de seksuele gezondheidsbehoeften van deze doelgroep met hoge prioriteit moeten behandelen. De aandacht voor de thematiek begint met het gebruik van een effectieve tool die de seksualiteit meet.

METHODOLOGIE

Op basis van literatuur en reviews van experts werd in een eerste fase door Kazer, et. al. (2013) een meetinstrument, namelijk: de 'Geriatric Sexuality Inventory' (GSI) ontwikkeld dat 34 vragen omvat. Eerste testen van de GSI blijken een goede validiteit en betrouwbaarheid te hebben. Messelis heeft anno 2013 de officiële goedkeuring ontvangen om de vragenlijst naar het Nederlands te vertalen, de vragenlijst d.m.v. een onderzoek uit te testen in Vlaanderen en in return mee te werken aan het psychometrisch onderzoek. Tussen eind november 2013 en eind november 2014 worden 500 thuiswonende senioren, die deelnemen aan een cursus 'Veranderende relaties, seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd', uitgenodigd de vragenlijst in te vullen. In een latere fase zullen andere respondenten (bewoners WZC, oudere patiënten ziekenhuizen,...) bij het onderzoek worden betrokken.

RESULTATEN

21 thuiswonende zestigers (10 mannen en 11 vrouwen) werden in het pilotproject in het voorjaar van 2014 bevroegd. De tabel op de volgende pagina geeft een overzicht van de resultaten.

CONCLUSIE

Het pilotonderzoek is afgerond. Het effectieve onderzoek is opgestart. Het is in deze fase van het onderzoek echter te vroeg om conclusies te trekken. De verwachtingen i.v.m. de GSI zijn wel hoog.

RESULTATEN - Pilootproject 'De Geriatrische Seksualiteits-Index'	% ja	% nee
Ik ben tevreden met mijn huidig seksleven	67	33
Mijn seksleven was beter toen ik jonger was	66	34
Als ik op fysisch vlak in betere conditie zou zijn, dan zou mijn seksueel leven ook beter zijn	52	48
Ik voel me er comfortabel bij om met een dokter of een verpleegkundige over seks te praten	38	62
Ik zou een gelukkiger persoon zijn als mijn seksleven beter was	33	67
Ik heb problemen om seksueel opgewonden te raken	29	71
Ik heb een lage seksuele begeerte	29	71

REFERENTIES

Kazer, W.M., et.al. (2013). Validity and reliability of the Geriatric Sexuality Inventory. *Journal of Gerontological Nursing*. (2013) - 39 - 11: 38-45.

2.2. Pilootproject: een holistische kijk op seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd, een bevraging bij multidisciplinaire teams van WZC

ACHTERGROND

Het initiële idee voor het onderzoek is gestart in 2009 n.a.v. het PXL-congres (PXL is een competentiecentrum) te Limburg over intimiteit en seksualiteit bij ouderen waarbij het belang van een multidisciplinaire kijk van hulpverleners op het thema 'seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd' in kaart werd gebracht. Ons onderzoek is in 2013 enerzijds gestart met een literatuurstudie naar de percepties van verpleegkundigen inzake seksualiteit en intimiteit bij geïnstitutionaliseerde ouderen. Anderzijds werden empirische bevindingen geïnventariseerd n.a.v. de begeleiding van lezingen, vormingssessies en interviews in woonzorgcentra. Aan de hand van de resultaten van de literatuurstudie en van de empirische bevindingen werd door Els Messelis & Jan Van Velthoven in februari 2014 een vragenlijst ontwikkeld waarbij het de bedoeling was om bij multidisciplinaire teams in woonzorgcentra te peilen naar hun kennis, attitudes en copingmechanismen rond het thema seksualiteit en intimiteit op latere leeftijd.

De resultaten van het doctoraatsonderzoek van Ethicus Lieslot Mahieu hebben ons wetenschappelijk onderzoek in mei 2014 in een andere richting gestuurd.

Lieslot Mahieu stelt in haar doctoraatsonderzoek met als titel 'Care for older people with regard to intimacy and sexuality: A clinical-ethical study with special attention to institutionalized people with dementia' namelijk dat intimiteit en seksualiteit in de ouderenzorg nog steeds een taboe is. De onderzoekster contacteerde 202 voorzieningen in Vlaanderen met de vraag om mee te werken aan een anonieme bevraging. 21% (N= 43 woonzorgcentra) namen uiteindelijk deel, goed voor 1116 enquêtes bij verpleeg- en zorgkundigen. Uit de resultaten blijkt dat het taboe rond seksualiteit bij ouderen nog levensgroot is: "er wordt nauwelijks over gepraat, instellingen hebben geen

duidelijk beleid noch visie en onderzoek is nagenoeg onbestaande. Met een zekere vorm van "love en caring" en een vleugje romantiek kan nog wel worden omgegaan", stelt Mahieu "maar zodra ouderen explicieter sensueel of seksueel gedrag vertonen, wordt door zorgverstrekkers maar ook door familie en buitenstaanders veelal erg negatief gereageerd". Daarvoor zijn verschillende redenen, zo meent de onderzoekster: "Sowieso hebben we het moeilijk om ouderdom en seksualiteit te linken, ook buiten de context van woonzorgcentra. We zien onze (groot)ouders liever als asexuele wezens. Daarnaast is er ook een soort van beschermende reflex: wil hij of zij dit wel? Moeten we hem of haar niet behoeden voor emotionele pijn? Vraag is natuurlijk waar bescherming betutteling wordt en de autonomie van de oudere in de verdrukking komt". De onderzoekster besluit haar belangrijkste resultaten met de stelling "Seksualiteit bij ouderen is kwetsbaar, mooi en vooral heel complex". Met haar doctoraats thesis wil Mahieu dan ook geen kant en klare oplossingen aanreiken, maar wel een lans breken voor meer openheid en bespreekbaarheid van het onderwerp. Want alleen van daaruit kunnen een echte visie en een goed beleid worden ontwikkeld (<http://www.topicgezondheid.be/ouderen-zijn-geen-aseksuele-wezens/>).

Deze resultaten zetten Van Velthoven en mij ertoe aan te beslissen niet opnieuw de kennis en de attitudes van zorgverstrekkers in WZC te bevragen (ook al zouden niet alleen verpleegkundigen en zorgkundigen bevestigd worden maar het hele multidisciplinaire team van een WZC), maar meteen te peilen naar de omgangsvormen van de hulpverleners. Het pilootproject is ondertussen afgerond in juli 2014 bij 5 woonzorgcentra in Vlaanderen. De resultaten worden op heden verwerkt, de vragenlijst van het eigenlijke onderzoek wordt gefinaliseerd en in het najaar van 2014 wordt het onderzoek uitgevoerd in alle Vlaamse woonzorgcentra.

Els Messelis

MEER INFO?

Neem contact op met Els Messelis
(els.messelis@hubkaho.be)

Jong & vrijzinnig

Activiteiten HUJO najaar 2014

Ga met Hujo naar Berlijn

In Berlijn, de stad van graffiti en streetperformance doe je een week lang je ding. Dansen, muziek maken, zingen, schilderen, fotograferen, het kan allemaal.

In verschillende workshops deel je je creatieve zelf met je Duitse leeftijdsgenoten. Samen leer je ook nieuwe technieken en kunsten. Als groep koken jullie ook jullie eigen potje. Zo leer je mekaar beter kennen.

De voertaal van het kamp is Engels maar spelen heeft geen taal. Wil jij deel uit maken van deze onvergetelijke ervaring? Schrijf je dan snel in en droom al maar van Berlijn.

Check hujo.be/breakfree

Waar? Haus Kreisau,
Berlin Kladow
Wanneer? 24 oktober
tot 2 november
Prijs? € 160
Vertrek? 18u, huiswaarts 20u

Word hoofdanimator

Wil je leren hoe je een groep animatoren nog beter motiveert en meetrokt in je ongebreideld enthousiasme?

Dan is deze creatieve en interactieve cursus helemaal iets voor jou! Samen perfectioneren we je animatorskills en zetten we je stevig in je schoenen zodat je zelfzeker meer verantwoordelijkheid kan opnemen binnen een team van animatoren.

Meer info op
hujo.be/havo

Waar? JH Pulcinella, Antwerpen
Wanneer? 17 tot 19/10 en
van 31/10 tot 2/11
Prijs? € 185

Ga mee op herfstvakantie

Iedereen kan koken! Als echte lekkerbek kan je deze vakantie veilig aan de slag in de keuken. Samen met de andere chefs kook je de potten van het dak. Van zotte soepen tot gekke gebakjes. Op Hujo's herfstvakantie kook je voor een buikje rond, en ook lekker én gezond!

Schrijf je snel in en mail je lievelingsgerecht naar info@hujo.be, dan staat dat misschien op het menu!

Meer info op hujo.be/herfst

Waar? Oud klooster Dikkele, Dikkele
Wanneer? 25 tot 30 oktober
Prijs? € 190, € 175 2e kind, € 160 3e kind
Vertrek? Afspraak 10 uur

Berlijn 2014
- xxx -

Birth Day - lezing door Lieve Blanquaert

Organisator huisvandeMens
Diksmuide i.s.m. VOC de koepel
- Westhoek
Datum donderdag 9 oktober 2014
Uur 19u30
Locatie Centrum Ysara
 Nieuwpoort (Dienstweg
 Havengeul 14 - 8620 Nieuwpoort)

Fotografe Lieve Blanquaert stapt een bevallingskamer binnen en dus ook letterlijk in het leven van baby's en hun familie. Ze ontmoet moeders tijdens één van de meest emotionele gebeurtenissen uit hun leven: de geboorte van een zoon of dochter. De lezing is het relaas van haar reportage voor de tv-reeks. Inschrijven via diksmuide@demens.nu.

Info 051 55 01 60 - diksmuide@demens.nu

Uitreiking van de 26e Remi Devisscher Willemsfondspreis

Organisator Willemsfonds
Koekelare
Datum donderdag 9 oktober 2014
Uur 14 u
Locatie Gemeentelijke
 begraafplaats 'De Warande' en
 wijksschool GO! De Toekomst

Bloemenhulde aan het graf van Remi Devisscher, meer dan 50 jaar bibliothecaris van de WF bibliotheek. Daarna overhandiging van de prijs ten voordele van de wijksschool 'De Toekomst' in wiens gebouwen de bibliotheek haar onderkomen vond.

Info André Laveyne - andre.laveyne1@telenet.be - 0485 58 97 97

Literair festival 'Het betere boek'

Organisator Willemsfonds
Koekelare i.s.m. hoofdbestuur
Willemsfonds en liberaal
archief
Datum zaterdag 11 oktober 2014
Uur 10 u
Prijs leden: 8 euro - niet-leden:
 10 euro

Gesprekken, lezingen en debatten, uitreiking 'Bronzen uil' voor de beste debuut-roman 2014.

Locatie: Verzamelen markt Koekelare - Literair festival: Kantienberg Gent

Info André Laveyne - andre.laveyne1@telenet.be - 0485 58 97 97

Namiddaguitstap met eigen wagen

Organisator Willemsfonds
Veurne - De Panne
Datum zondag 12 oktober 2014
Uur 13u30
Locatie station Veurne

Wandeling in natuur van een achttal kilometer. Inschrijven bij Jan Vettters.

Info Jan Vettters - jan.vettters@telenet.be

Op zondag in gesprek met... prof. Piet Van de Craen over jazzmuziek

Organisator VOC de koepel -
Westhoek en HVV Westhoek
Datum zondag 12 oktober 2014
Uur 11 u
Locatie zaal De Brug (sociaal
 huis) Ter Duinenlaan 32
 8670 Koksijde
Prijs gratis

Jazz@Koksijde 2.0: Alles wat je over Jazzmuziek al wou weten en niet durfde vragen. Met dhr. Piet Van de Craen (prof VUB).

Info Marc van Muylem - vanmuylem@skynet.be

Lezing over Spinoza, grondlegger van de filosofie van de Verlichting

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde - Oostduinkerke
i.s.m. UPV - Westkust
Datum donderdag 16 oktober 2014
Uur 14u30
Locatie De Brug
 Ter Duinenlaan 32
 8670 Koksijde

Korte inhoud: Lezing door Prof. Jef Van Bellingen (VUB). Spinoza was een natuurfilosoof, van Joodse origine, wiskundige en politiek denker uit de vroege Verlichting. Hij stelde dat god en natuur hetzelfde zijn en dat inzicht in de natuur ook de kennis van het goddelijke verhoogt. Zijn boeken werden 200 jaar lang verboden in Europa omdat zijn historische bijbel kritiek zou leiden tot atheïsme en fatalisme.

Prijs: (koffie inbegrepen) leden cultuurfonds: 3 € niet/leden: 4 €

Info Marc Mortier - 0475 97 21 98 - marc-mortier@telenet.be

Levensende informatiebeurs

Organisator huisvandeMens
Diksmuide i.s.m. VOC de
 koepel - Westhoek
Datum donderdag 23 oktober
 2014
Uur vanaf 18u30
Locatie Zaal Zonnebloem Veurne
 (Zuidstraat 67 - 8630 Veurne)

Rosalinde Mouton (notarieel jurist) geeft een voordracht over erfenisrecht. Een spoedcursus over de ingewikkelde materie van wat er gebeurt met je bezittingen. Het verschil of je getrouwd bent of niet. Daarna geeft dokter Frank Declercq (LEIF West-Vlaanderen) een lezing over de werking van het LEIF-team en geeft hij informatie rond levensendekeuzes en het in orde brengen van documenten. Hij vertelt vanuit zijn eigen ervaringen als LEIFarts. Inschrijven voor de voordrachten via diksmuide@deMens.nu. Prijs: gratis

huis
 van de
 mens
 is vrijzinnig humanistisch

Info 051 55 01 60 - diksmuide@demens.nu

Bezoek aan de dodengang in Diksmuide

Organisator Willemsfonds
Koekelare
Datum woensdag 5 november
Uur 14u30
Locatie Verzamelen markt
 Koekelare om 14u
Prijs gratis

Bezoek aan de dodengang en aan het bezoekerscentrum.

Info André Laveyne - andre.laveyne1@telenet.be - 0485 58 97 97

Daguitstap naar Duinkerke en Bergues

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde Oostduinkerke
Datum zaterdag 8 november
 2014
Uur vertrek om 9u00 (terug
 rond 17 uur)
Locatie samenkomst aan La
 Peniche voor de carpooling

In de voormiddag is er het bezoek aan het LAAC in Duinkerke. Een beeldentuin met 5 zalen "hedendaagse" kunst. Daarna volgt een stadsverkenning in Bergues. Geluncht wordt er in restaurant 'Le Groenberg'. Na de middag volgt een uitgebreide stadswandeling over de 'ramparts' en langs enkele historische gebouwen.

Prijs: nog te bepalen

Info Robert Claes - 058 42 29 02 - claes.guns@skynet.be

Provinciale dag Willemsfonds West-Vlaanderen

Organisator Willemsfonds
Koekelare
Datum zaterdag 8 november
 2014
Uur 10u
Locatie Verzamelen markt
 Koekelare om 9u15
Prijs gratis

Dagvullend programma, vermoedelijk in het teken van herdenking WOI

Info André Laveyne - andre.laveyne1@telenet.be - 0485 58 97 97

Tentoonstelling 200 jaar Sax in het Instrumentenmuseum

Organisator Willemsfonds
Veurne - De Panne
Datum woensdag 12 november 2014
Uur 9u00
Verzamelen Station Veurne
Prijs gratis

Daguitstap met trein naar Brussel met bezoek aan twee tentoonstellingen en gezamenlijke brunch.

Info hedwig.franhois@skynet.be

Tafelen voor LEIF

Organisator LEIF West-Vlaanderen
Datum vrijdag 14 november 2014
Uur 19u00
Locatie Restaurant Groeneveld, Torhoutsesteenweg 655, 8400 Oostende
Prijs 69€/pp wijnen en water incl.

Een team van professionals zorgt voor een culinaire totaalbeleving! Ladychef Marleen Panckoucke en gastchef Floris Panckoucke staan aan het fornuis. Naast een LEIF-arts, LEIF-nurse of consulente, krijg je ook een culinaire gast aan tafel. Een uniek benefietconcept!

Info Reservatie via Mariola Farina - 0476 33 47 74 - gastrovita@telenet.be

Theatermonoloog 'De muur van de vermisten'

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde - Oostduinkerke i.s.m. UPV-Westkust
Datum zaterdag 15 november 2014
Uur 20u00
Locatie zaal De Kerkepanne (Strandlaan 128 8670 Koksijde)

Een aangrijpend verhaal van de hand van Bert Popelier, cultuurjournalist en dichter, die zijn afkeer uitdrukt voor militair geweld, zonder daarbij iemand met de vinger te wijzen. Een leerkracht die zelf de oorlog aan de IJzer meemaakte wordt voor een gewetensprobleem geplaatst wanneer hij later in de lessen geschiedenis geconfronteerd wordt met het opgelegde verhaal over de oorlog. Een schitterende vertolking, begeleid door hobo-muziek.
 Prijs: 10 euro voorverkoop, 15 euro aan de kas.

Info Marc Mortier - 0475 97 21 98 - marc-mortier@telenet.be

Op zondag in gesprek met... Raymonda Verdyck over het GO!

Organisator VOC de koepel - Westhoek en HVV Westhoek
Datum zondag 16 november 2014
Uur 11u
Locatie De Brug Ter Duinenlaan 32 8670 Koksijde

Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder GO!, spreekt over 'Waarom kiezen voor het GO!'.

Prijs: gratis

Info Marc van Muylem - vanmuylem@skynet.be

Lezing 'Op cruise met scientology'

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde Oostduinkerke i.s.m. UPV-Westkust
Datum donderdag 20 november 2014
Uur 14u30
Locatie De Brug - Ter Duinenlaan 32 - 8670 Koksijde

Lezing door dhr. Olivier Faelens, Studie- en Adviesgroep Sekten vzw. Scientology poogt zich sterk in de media te profileren als een goedwillende religieuze organisatie. Ondanks verwoede pogingen, beschouwen velen hen als een subversieve sekte. Waarom is dit zo? Wat zijn hun overtuigingen en praktijken? Wat is een sekte en wat zijn de motivaties om er lid van te worden? De lezing biedt een interessante uiteenzetting waarbij op deze en aanverwante vragen naar een antwoord wordt gezocht. Prijs: (koffie inbegrepen) leden: 3€ - niet-leden: 4€

Info Marc Mortier - 0475 97 21 98 - marc-mortier@telenet.be

Tafelen voor LEIF

Organisator LEIF West-Vlaanderen
Datum vrijdag 28 november
Uur 19u00
Locatie Salons Denotter, Torhoutsesteenweg 76 8210 Zedelgem

Een team van professionelen zorgt voor een culinaire totaalbeleving! Chef Jens de Brouwer en lady chef Ann Vissers brengen een culinair genot op tafel. Je krijgt een LEIFarts, LEIFnurse of consultant en een culinaire gast mee aan jouw tafel. Een uniek benefietconcept!

Prijs: 69€/pp - wijnen en water inbegrepen

Info Reservatie via Mariola Farina - 0476 33 47 74 - gastrovita@telenet.be

Joelfeest

Organisator HVV/OVM Westhoek
Datum vrijdag 28 november
Uur 19u00
Locatie Zaal De Boare in De Panne

Tijdens een joelfeest wordt midden in de winterkou de terugkeer van de lente en het licht gevierd. Het 'joel' in Joelfeest verwijst naar het joelen of juichen (van vreugde) van de mensen over deze terugkeer.

Info Françoise Wandelaere - 058 51 71 85 - francine.wandelaere@gmail.com

Lezing 'Soedan deel II' en winterbarbecue

Organisator VOC de koepel - Westhoek
Datum zondag 14 december
Uur 11 u
Locatie De Brug Ter Duinenlaan 32 8670 Koksijde

VOC de koepel - Westhoek organiseert haar jaarlijkse winteractiviteit met een voordracht 'Soedan deel II', dat Centraal- en Zuid-Soedan behandelt. Daarna volgt een barbecue. Inschrijving verplicht, bij Marc Van Muylem. Meer info via persoonlijke mailing.

Info Marc Van Muylem - 058 51 90 94 - vanmuylem@skynet.be

Lezing 'Big Brother in Europa'

Organisator Vermeylenfonds Koksijde Oostduinkerke i.s.m. UPV-Westkust
Datum donderdag 18 december 2014
Uur 14u30
Locatie De Brug - Ter Duinenlaan 32 - 8670 Koksijde

Hebt u geheimen? Big Brother houdt u in de gaten. Overheid, ondernemingen, reclamejongens: ze weten uw vermeende privéleven te vinden. Waar en wanneer u naar wie belt, sms't of mailt; welke website u in het holst van de nacht bezoekt, het blijft allemaal in databanken bewaard!

Prijs: (koffie inbegrepen) leden 3€ - niet/ leden 4€

Info Marc Mortier 0475 97 21 98 - marc-mortier@telenet.be

Elke zondag is de bar van het VOC open van 11u tot 13u30: ideaal voor een gezellige babbel met een drankje!

Veurnelaan 109 - Koksijde
Op 12 oktober, 16 november en 14 december is de bar gesloten

Herdenking Wereldoorlog I in de kijker

Dat 2014, precies 100 jaar na het uitbreken van WO I als herinnerings-, herdenkings- en bezinningsmoment voor deze eerste en bloedige wereldbrand werd uitgekozen is voor een vrijzinnig humanist niet meer dan normaal.

Immers, wanneer we het hebben over 'een maakbare mens in een maakbare samenleving', dan moeten we goed beseffen dat wie de geschiedenis niet kent of wil kennen, verplicht zal worden ze opnieuw te beleven. Alle reden dus om stil te staan bij de treurige geschiedenis van 1914-1918.

Reeds op 21 juni 2014, dag van het humanisme, hield de vrijzinnige gemeenschap te Roeselare een geslaagde herdenking van WO I met een ingetogen plechtigheid op het Tyne Cot Cemetery.

Ondertussen werden begin augustus, tijdstip waarop in 1914 de vijandelijkheden in ons land uitbarstten, een aantal herdenkingen gehouden.

Maar hoe is het in 1914 zover kunnen komen? Hoe kon een jonge revolutionair in Serajevo door een aanslag op de kroonprins van Oostenrijk-Hongarije de wereld in vlam en vuur zetten? Hoe verliepen de jaren voorafgaand aan 1914 en hoe werd een gunstig klimaat geschapen voor een wereldconflict? Hoe kan men de ultimatus en oorlogsverklaringen begrijpen zonder een beroep te doen op de geschiedschrijving.

Wat leert de geschiedenis ons? Misschien even droogjes opmerken dat DE geschiedenis niet bestaat, dat feiten en gebeurtenissen vanuit diverse oogpunten al dan niet met voorin genomenheid worden beschreven. Daarom is het aangewezen, in een geest van vrij onderzoek, meer bronnen te raadplegen.

Een stimulans hierbij was zeker een zin uit het 'voorwoord' bij de heruitgave van het werk 'De groote oorlog. Het koninkrijk België tijdens de Eerste Wereldoorlog', van de Vlaamse historica Sophie De Schaepdrijver, nl. 'maar idealiter dient U dit boek samen met andere werken te lezen', wat ook geschiedde.

Dus ook Barbara Tuchman en misschien anekdotisch ook nog Guido Van Hengel.

De Amerikaanse historica is overbekend door haar 'Waanzinnige veertiende eeuw', maar ook haar 'Mars der dwaasheid' is een verhelderend boek over de fouten begaan door de machtshebbers in de loop der tijden 'van het paard van Troje tot Vietnam', zoals de ondertitel luidt.

In haar 'De kanonnen van augustus' schetst zij de politieke, economische en sociale omgeving vanaf 1910, jaar waarin Edward VII, de overleden koning van Engeland werd begraven, in aanwezigheid van niet minder dan negen regerende monarchen. Hun gemoedstoestand, verzuchtingen maar vooral frustraties komen uitgebreid aan de orde.

Alsof zij hun gedachten kon lezen. Geheime militaire plannen komen aan het licht. En zoals Bismarck voorspelde 'de een of andere stommeit in de Balkan zal de eerstvolgende oorlog veroorzaken'

Toen loste Gavrilo Princip de fatale schoten. Guido van Hengel bestudeerde de man en vooral zijn familie reeds jaren voordien en beschrijft onverbloemd de oorzaken en omstandigheden.

Het hek was van de dam toen Oostenrijk-Hongarije geen bevredigend antwoord kon krijgen van Servie om zelf in dat land de revolutionaire wortels van deze terreurdaad te onderzoeken.

Uiteindelijk startte WO I met het bin-

nenvallen van het Luxemburgse en het Belgische grondgebied door de Duitse troepen begin augustus 1914. Daar waar iedereen dacht aan een kortstondig conflict duurden de vijandelijkheden niet minder dan vier jaar met miljoenen slachtoffers, militairen en burgers.

Sophie De Schaepdrijver beschrijft het verloop van de oorlog in ons land op twee fronten, nl. in de modder van de IJzer en binnen het bezette land. De lectuur van deze drie onderhavige boeken biedt een evenwichtige kijk op het oorlogsgebeuren, althans op het begin van de vijandelijkheden en onmiddellijk daarna.

Zeer informatief worden een aantal minder bekende aspecten behandeld en worden ook een aantal zaken gerelativeerd.

Marc Mortier
voorzitter UPV Westkust

Barbara Tuchman
De kanonnen van augustus
De eerste oorlogsmaand van 1914
De Arbeiderspers Amsterdam-Antwerpen
592 p.
ISBN 90 295 6417 2/NUR 280

Sophie De Schaepdrijver
De groote oorlog
Het koninkrijk België tijdens de Eerste Wereldoorlog
Houtekiet Atlascontact 383 p.
ISBN 978 90 8924 2877

Guido van Hengel
De dagen van Gavrilo Princip
Hoe een jonge rebel de Eerste Wereldoorlog ontketende
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen 327 p.
ISBN 978 90 263 2492 5

Een nieuwe collega voor huisvandeMens Diksmuide!

Eind september gaat Nele Deblauwe aan de slag als vrijzinnig humanistisch consulent bij het huisvandeMens in Diksmuide. Echt nieuw is Nele niet, want nu werkt ze al iets meer dan acht jaar bij het huisvandeMens van Ieper.

Je bent dus een ervaren rot in het vak, Nele?

NELE "(lacht) Zo zou ik het niet durven noemen. De inhoud van onze job is heel gevarieerd, elke dag brengt iets nieuws. Maar ik doe dit werk inderdaad al een hele tijd, dus hoef ik niet meer uitgelegd te worden hoe ik een vrijzinnig humanistisch afscheidsplechtigheid moet schrijven of hoe ik iemand informatie kan geven over wilsverklaringen. In huisvandeMens Diksmuide zal ik hetzelfde werk doen zoals in Ieper, maar de omgeving is anders en daardoor zal het sowieso ook 'anders' worden voor mij."

Waarom kies je voor huisvandeMens Diksmuide?

NELE "Door in Diksmuide te komen werken kan ik mijn pendeltijd aanzienlijk verkorten. En bovendien is er een vlotte treinverbinding tussen Diksmuide en mijn woonplaats. Ik kijk er ook naar uit om samen te werken met mijn nieuwe collega's, een nieuw netwerk op te bouwen, en nieuwe mensen te leren kennen. 't Is een hele uitdaging die ik met veel plezier wil aangaan!"

Gaan we je nog zien in De Sprokkel?

NELE "Ja hoor, ik word zelfs permanent lid van de redactieraad. Da's alvast een heel prettig aspect van mijn nieuwe job, want ik schrijf graag en onderwerpen om over te schrijven vind ik altijd in overvloed. Samengevat zou ik durven zeggen dat 'het leven zoals het is' mijn grootste en onuitputtelijke inspiratiebron is."

We wensen je alvast heel veel succes toe, Nele, en tot binnenkort in Diksmuide!

Colibris: het nieuwe online bibliotheek-systeem van de huizenvandeMens

Wie surft naar www.colibris.be/huisvandeMens/ vindt er het gloednieuwe online bibliotheekstelsel van de huizen-

vandeMens. In het systeem zitten alle uitleenbare boeken van de huizenvandeMens over heel Vlaanderen en Brussel. Via een uitgebreide zoekmodule kan je nagaan welke boeken aanwezig zijn in welk huis of zoeken op een titel, trefwoord of categorie. Iedereen kan, zonder geregistreerd te zijn, zoeken in de databank. Om boeken te ontlenen dien je een registratie voor de bibliotheek aan te vragen via een mailtje naar of bezoekje aan het huisvandeMens in je buurt. Daarna ontvang je een paswoord waarmee je kan inloggen op Colibris om een boek te reserveren en ook om je ontleende boeken te verlengen. De boeken die je graag wenst te ontlenen haal je in het huisvandeMens en mag je 3 weken (met verlenging 5 weken) bijhouden. Het ontlenen is kosteloos. In huisvandeMens Diksmuide zijn er zo'n 500 boeken aanwezig. Vind je een bepaald boek niet in het huis in je buurt dan kan je als geregistreerde ook boeken ontlenen van andere huizen. Over deze onderwerpen vind je boeken in de bibliotheek van het huisvandeMens: dood-sterven, filosofie-religie-ethiek, gezondheid, jongeren, justitie-recht-wetgeving, biografieën en poëzie, ouderen, relaties-gezin-samenlevingsvormen, vrijzinnigheid en algemene sociale dienstverlening. Wie specifiek rond deze thema's informatie zoekt is bij het huisvandeMens aan het goede adres omwille van het uitgebreide aanbod.

Er zijn ook DVD's, spelmaterialen, tijdschriften en losse artikels ontleenbaar uit de bibliotheek. Een belangrijk aandeel vormt het werkmateriaal van het project 'De sokken van de olifant', om kinderen en jongeren in rouw te begeleiden.

Handig is verder dat in de online bibliotheek bij elk boek of ander materiaal een (vaak uitgebreide) beschrijving van de inhoud te vinden is en bijkomende informatie zoals het jaar van uitgifte.

Dus neem zeker eens een kijkje op www.colibris.be/huisvandeMens/!

huisvandeMens Diksmuide

Esenweg 30, 8600 Diksmuide

Tel. 051 01 60 | diksmuide@deMens.nu | www.deMens.nu | Openingsuren: ma-vrij 9u - 16u30

VOC de koepel - HVV/OVM Westhoek

Op zondag in gesprek met... Carry De Paepe

In de reeks 'Op zondag in gesprek met ...' kwam op zondag 15 juni Carry De Paepe, leerkracht NCZ in Lauwe, aan bod met een voordracht over 'Bewaart de kapel van Rosslyn in Schotland een geheim?'. Gezien de mysterieuze vraagstelling rond dit onderwerp was de belangstelling groot en wist de spreker op een boeiende manier interesse te wekken voor de geschiedenis van deze kapel.

Carry startte zijn verhaal bij de bouw van Rosslyn Chapel die werd begonnen in 1446 door William St Clair, baron van Rosslyn. Deze overleed in 1484 en werd bijgezet in de onvoltooide kapel. Zijn zoon Oliver volgde hem op als baron van Rosslyn. Oliver zette de bouw niet voort, hij voorzag enkel het reeds gebouwde Priesterkoor van een dak. In 1571 kon de kapel niet meer onderhouden worden, omdat de opbrengsten hem werden ontnomen door de aanhangers van de Reformatie.

Tijdens de burgeroorlog in 1650 vielen de troepen van Oliver Cromwell het nabijgelegen Rosslyn Castle aan, zij gebruikten Rosslyn Chapel als paardenstal. Op 11 december 1688, vlak nadat de protestantse Willem III van Oranje Engeland was binnengevallen en de katholieke Jacobus II van Engeland had afgezet, trok een (protestantse) volksmenigte van Edinburgh naar Rosslyn Chapel om alle rooms-katholieke meubels en versieringen te vernietigen. De kapel bleef vervolgens weer verlaten tot 1736, toen James St Clair glasramen aanbracht en het dak en de vloer

herstelde. Verdere restauratiewerkzaamheden werden uitgevoerd aan het begin van de 19^e eeuw.

Een belangrijk gegeven is volgens de spreker het interieur van Rosslyn Chapel dat rijkelijk voorzien is van stenen decoraties, veel ervan beelden taferelen uit de Bijbel uit. Ten oosten van de tombe ligt de vermoedelijke grafsteen van William St Clair. Op de grafsteen staat een zwaard afgebeeld. Het centrale motief is een kruis, bestaande uit een cirkel met bloemen die een kelk of graal vormt, staande op een lange steel. Dit symbool wordt vaak geassocieerd met de Orde van de tempeliers.

Richting sacristie bevindt zich de *Mason's Pillar* (Pilaar van de Metselaar), waarbij hij benadrukte dat dit het werk van een meester metselaar zou kunnen zijn. Het is een rijk versierde, rechte zuil. Er tegenover bij de trap naar de sacristie bevindt zich de *Apprentice Pillar* (Pilaar van de Leerling). Het voetstuk bestaat uit acht draken die elkaar vasthouden. Vroeger was deze pilaar bekend als de *Prince's Pillar* (Pilaar van de Prins). De Overlevering die in de achttiende eeuw is ontstaan, vertelt het verhaal van een meester metselaar die het ontwerp van de stichter kreeg voor deze prachtige zuil. De meester metselaar durfde echter de pilaar niet te maken totdat hij in Rome het origineel had gezien. Rosslyn Chapel is door velen geassocieerd met de Orde van de tempeliers en/of de Vrijmetselarij. De kapel wordt soms genoemd als een mogelijke locatie van de Heilige Graal. In fictie is dit bijvoorbeeld uitgewerkt in het boek 'De Da Vinci Code'.

In het jaar 1312 werd de Orde van de Tempeliers ontbonden en de laatste grootmeester werd in 1314 geëxecuteerd. Rosslyn Chapel werd pas gebouwd in 1446. Er is geen geschreven historisch bewijs dat er een verband bestaat tussen de Tempeliers en Rosslyn Chapel. Er zijn wel verbanden te vinden tussen de familie St Clair en de Tempeliers. Hugo van Payns, medeoprichter en eerste grootmeester van de Tempeliers tussen 1118 en 1136, was gehuwd met een Katherine St Clair. Verder waren 2 leden van de familie St Clair grootmeester in de 13^e en 14^e eeuw. Aan het begin van de 14^e eeuw waren er Tempeliers naar Schotland gevlucht in de hoop daar een veilige haven te vinden. Er is echter zoals gemeld geen bewijs dat de Tempeliers banden hadden met de bouw van Rosslyn Chapel. Veel symbolen in Rosslyn Chapel worden verbonden met de Vrijmetselarij. De vrijmetselarij begon echter in Engeland

pas officieel in 1717, toen de *Grand Lodge* werd opgericht. De kapel was toen al lang gebouwd. Wat wel is, is dat verscheidene hoofden van de familie St Clair in de achttiende eeuw *Grand Master Mason of Scotland* waren.

Hij besluit met de stelling dat het universele gedachtegoed er in terug te vinden is en dat de waarheid alles overwint.

Marc Van Muylem

Van maandag 06 juli tot 13 juli 2015 organiseert Carry De Paepe opnieuw een reis naar Schotland en een bezoek aan de Kapel van Roslin.

Info 0495 23 45 44 - carrydepaepe@hotmail.com

**EDINBURGH - GLASGOW - OBAN
ROSLIN - EILANDEN MULL - EILAND IONA**
maandag 6 juli - maandag 13 juli 2015

In de richtprijs van 1.300 € p/p inbegrepen:
Vliegtuig-halpensioen in *** en **** hotels
vervoer - alle uitstappen en inkomtickets

INLICHTINGEN EN INSCHRIJVINGEN

Carry de paepe - 0495 23 45 44 - Carrydepaepe@hotmail.com

Willemsfonds Koekelare

We hebben reeds drierden van het jaar 2014 achter de rug en wensen de aandacht te vestigen op ons najaarsprogramma.

Maar eerst even terugkomen op woensdag 20 augustus waar een bezoek aan de Koekelaarse musea 'Kathe Kollwitz' en 'Lange Max' was voorzien. Het bezoek aan het Kathe Kollwitzmuseum is, zoals gepland, kunnen doorgaan, maar het Lange Maxmuseum, dat in het voorjaar zou worden verbouwd en uitgebreid, was nog altijd niet heropend en dat zou pas in oktober gebeuren. Alleen de geschutsput, waarin het kanon was opgesteld, kon worden bezocht. Op zichzelf al indrukwekkend. Naast de put stond er wel een replica van het kanon, gemaakt in licht metaal, met de bedoeling dit later in de geschutsput op te stellen. Het bezoek aan het Lange Maxmuseum zal later worden georganiseerd.

Wat is er nu nog te doen bij WF Koekelare in de rest van 2014?

Op dinsdag 7 of donderdag 9 oktober zal voor de 26ste keer de Remi Devisscher Willemsfondsprijs worden uitgereikt aan de wijksschool 'De Toekomst' van het GO!

Op zaterdag 11 oktober 2014 trekt WF Koekelare naar Gent om er het jaarlijkse (voor de 4de keer) literair festival 'Het Betere Boek' bij te wonen. Tot heden is het programma van die dag nog niet beschikbaar, maar de leden zullen op de hoogte worden gebracht.

Tussen 11 en 21 oktober 2014 wordt door het WF algemeen bestuur de '10-daagse van het woord' georganiseerd. Alle plaatselijke afdelingen van het hele Vlaamse land kunnen activiteiten, die in de ruimste zin te maken hebben met het "woord", organiseren. Die activiteiten worden opgenomen in een brochure die onder de afdelingen wordt verspreid. Uiteraard is het overzicht van die activiteiten nog niet beschikbaar, maar de leden zullen worden geïnformeerd over de organisaties die doorgaan in onze provincie.

Op woensdag 5 november gaat WF Koekelare in Diksmuide de Dodengang bezoeken, als sluitstuk van de herdenking van 100 jaar Wereldoorlog 1. Dit is voor WF Koekelare niet het einde van deze herdenking, want er zijn in de omgeving van Koekelare nog talrijke, minder gekende en zelfs onbekende, overblijfselen van de periode 1914-1918 aanwezig. Daar zal ook in de loop van de volgende

jaren aandacht worden aan besteed.

Voorzien in september, maar verschoven naar zaterdag 8 november 2014, gaat in Nieuwpoort de provinciale dag van WF West-Vlaanderen door. Het programma is ook nu nog niet bekend, maar we vermoeden dat een groot deel ervan in het teken van de herdenking 100 jaar WO 1 zal staan.

Ziedaar ons najaarsprogramma. De inhoud ervan is nog niet helemaal gekend, maar zodra we die hebben worden alle gegevens doorgespeeld aan onze leden en aan de besturen van de verenigingen aangesloten bij VOC de koepel-Westhoek.

André Laveyne
voorzitter WF Koekelare

Raf seys krijgt laatste rustplaats in Noordpeene

Op zaterdag 6 september 2014 werden de asurnen van Raf Seys en zijn echtgenote Astrid Provoost begraven op de gemeentelijke begraafplaats van Noordpeene. Raf had bij zijn overlijden al zijn bezittingen nagelaten aan de gemeente Koekelare met als voorwaarde dat hij in Noordpeene zou worden begraven. De officiële begrafenisplechtigheid in die gemeente werd bijgewoond door familieleden van Raf en zijn echtgenote, leden van de jury van de driejaarlijkse Raf Seys cultuurprijs en de gemeente besturen van Koekelare, Noordpeene en Zuytpeene. In zijn toespraak legde Jean-Claude Michel, burgemeester van Noordpeene, de nadruk op de inspanningen die Raf had gedaan om, door de aandacht te hebben gevestigd op de slag aan de Peene van 1677, de streek op de kaart te zetten. Zijn rustplaats achter het 'Maison de la Bataille', dat het verhaal over de slag aan de Peene uitbeeldt, kan niet symbolischer zijn volgens de heer Michel.

André Laveyne
Voorzitter WF Koekelare

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne,
Brugse Heirweg 17, 8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Comité vzw Panne Instituut

Wereldlijke Gemengde School 'Panne Instituut'

Deel 2: Eerste Wereldoorlog en 'Paatje Verzele'

Intro

104 jaar na de oprichting van de wereldlijke gemengde school 'Institut Pannois', het Panne Instituut, bracht het gelijknamig comité een gedenkboek uit. Het boek is een eerbetoon aan de oprichters en schenkers van het instituut. Dankzij hen konden in vroegere tijden ook kinderen van minder gegoede inwoners genieten van neutraal onderwijs, in beide landstalen.

Naar aanleiding van dit boek brengen we in de Sprokkel een 4-delige reeks over de geschiedenis van het Panne Instituut. In deel 1 richten we onze blik op het Panne Instituut tijdens WO I.

WO I

WO I zou het Panne Instituut met heel wat problemen confronteren. Toen De Panne in 1914 het toevluchtsoord voor vluchtelingen werd, zou het Panne Instituut spoedig uitgroeien tot een grote school met een volledig stel lagere klassen en een kindertuin. De tweetaligheid werkte de groei in de hand, dit lokte kinderen van militairen en uitgewekenen uit grote steden, vooral uit Wallonië.

In 1915 werd een bewaarschool opgericht in een bijgebouwde overdekte speelplaats, daarna werd een 4de graad aan de lagere school toegevoegd. Tijdens het schooljaar 1916-1917 overleed juffrouw Adrienne Degrave aan een slepende ziekte. Haar echtgenoot, Julien Verzele, nam haar zware taak over. Er was veel werk in de school door de uitbreidingen.

Tijdens de oorlogsjaren 1917-1918 werden door het veldhospitaal L'Océan van Dr. Depage barakken ter beschikking gesteld waarin 4 klassen werden ondergebracht. Maar deze werden later opgeëist als slaapplekken voor rekruten van het leger. Door de regelmatige beschietingen en bombardementen bleven tal van leerlingen uit de school weg. Desondanks slaagde men erin aan de 120 leerlingen toch geregeld les te geven. In 1918 werd de overdekte speelplaats omgebouwd tot turnzaal.

Met Pasen 1918 brak een algemene paniek uit. Leerkrachten en leerlingen verlieten De Panne; tevergeefs werd uitgekeken naar nieuwe leerkrachten. Toch slaagden de op post gebleven onderwijzers

en onderwijzeressen erin om aan de 90 leerlingen geregeld les te geven. De afkondiging van de wapenstilstand was voor de school catastrofaal. De leerkrachten keerden naar hun haardstede terug, alleen de directeur bleef op post. Hij slaagde er moeizaam in nieuwe leerkrachten aan te werven. In januari 1919 kon hij de school weer op gang trekken met 5 onderwijzeressen. Dankzij de groei van het aantal leerlingen konden nog 3 onderwijzeressen aan de slag. Door tussenkomst van meester Verzele bij minister Vandeveldde en de hoge commissaris van de verwoeste gewesten, Senator Coppieters, die in augustus een bezoek aan de school brachten, werden drie paviljoenen ter beschikking gesteld (Koning Albertfonds). Hierin werden 4 klassen, de kindertuin, de keuken en 3 ateliers ondergebracht, zodat er weer normaal kon gestart worden.

Erkenning van de school

De vrije niet gesubsidieerde privéschool evolueerde door een verdrievoudiging tot een volwaardige lagere school met bewaarklassen. Door haar tweetaligheid was de school uitstekend geschikt voor kinderen van militairen en ook de neutraliteit van de school was een groot aantrekkingspunt. Dankzij de goede rapporten van de inspectie eind april 1915 werd de privéschool erkend als een aanneembare school met bijhorende voordelen, ondermeer bekostiging van de leerkrachten voor 2/3 van hun loon. Vanaf het schooljaar 1915-1916 werd het dagboek bijgehouden van de ondersteunde school Panne Instituut. De eerste verslagen betroffen 'l'école primaire privée pour filles et garçons'.

De vraag van de overheid of godsdienst en /of zedenleer wordt onderwezen wordt beantwoord met: 'de zedenleer is bij gelegenheid onderwezen'.

Comité vzw Panne Instituut

'Paatje' Verzele

In de zeer moeilijke omstandigheden op het einde van de oorlog schrijft Julien Verzele aan de schoolopziener in een schrijven dd. 14 december 1918: 'In een vergadering gisteren, gehouden door het schoolcomité van het Panne Instituut, ben ik tot het besluit gekomen mijn huidige plaats hier definitief aan te nemen'. Hij nam deze beslissing ondanks een wachtende vaste betrekking in Oostende. Hij werd directeur van het Panne Instituut.

Hij zette zich in om in Oostende nieuw personeel te rekruteren, namelijk Yvonne Colombier, Elodie Lingier en Madeleine Nenquin. Dit na een avontuurlijke reis met paard en kar van de coöperatieve bakkerij 'Ons Huis', door de verwoeste en gedeeltelijk overstroomde gewesten. De sluisen van Nieuwpoort waren immers nog niet hersteld, zo getuigde de 2e echtgenote van de heer Verzele, Stefanie Madeleyn, in een bijdrage in 1981.

De 'Guide Pratique' uitgegeven door Léon Demailly vermeldde in 1923 het personeelsbestand, waarvan Dhr. Verzele directeur, Mevr. Verhaert-Lingier, Mevr. L. Vanhoorne-Nenquin, Mevr. J. Verzele-Madeleyn, Mevr. E. Deboyser-Pauwels, Dhr. R. Vaessen en juf Deblaere deel uitmaakten. Het merendeel was sinds 1919 in dienst. Zij vormden jarenlang de basis van het lerarenkorps, dat tot eind de jaren '30 het Panne Instituut een faam bezorgde die tot ver buiten de Pannese grenzen reikte.

WOII stelde directeur Verzele voor een ontzaglijk moeilijke opdracht. Financiële moeilijkheden, spanningen in het lerarenkorps, tegenkantingen allerhande eisten van hem het uiterste. Maar zijn wilskracht, zijn doorzicht en wijsheid zorgden ervoor dat de school, weliswaar gehavend, waardig deze duistere periode overleefde. Na de oorlog ging de strijd verbeteren verder. In korte tijd slaagde hij erin het Panne Instituut weer op peil te brengen. De grote verdienste van de Heer Verzele lag hierin, dat het jonge personeel, onder zijn impuls een geest van vernieuwing, van vrijheid en laïcisme in een stelsel van gezonde co-educatie wist te scheppen, waardoor de school sterk contrasteerde met bestaande onderwijsinstellingen in de streek. Zijn gemoeidelijke omgang met de leerlingen schiep een grenzeloos vertrouwen. De toewijding van het personeel bezorgde de school een uitzonderlijke faam. Na 30 jaar directeurschap legde de Heer Verzele zijn ambt neer. Hij kon terugblikken op een fantastische loopbaan, waarin de begrippen 'offer' en 'dienen' nooit ijdel waren.

Daarenboven was de heer Verzele een diepgevoelig mens die zijn leven lang strijd heeft gevoerd tegen sociale onrechtvaardigheid. Nooit werd een behoeftige met lege handen van zijn deur weggestuurd. Waar de nood dwong, stak hij een helpende hand toe. Ook aan het maatschappelijk leven wijdde de Heer Verzele zijn beste krachten. De wetenschappelijke en intellectuele vorming van de mens buiten de school lag hem nauw aan het hart.

De oprichting van de bibliotheek, verbonden aan het Panne Instituut, was in hoofdzaak zijn werk. Hij was jarenlang voorzitter van de vrijzinnige toneelvereniging Willen is Kunnen, van harmonie Panne Vooruit en van de symfonie Les Indés. Hij was in 1947 medestichter van de Culturele Kring. Het volksleven was diep in hem geworteld: hij was een tijdlang voorzitter van Racing De Panne en secretaris van de duivenvereniging De Zeezwaluwen en aan vele kaarttafels was hij een geregelde gast. Het valt dan ook niet te verwonderen dat hij in 1952 met een groot aantal voorkeurstemmen tot gemeenteraadslid werd verkozen.

De heer Verzele stierf op 87-jarige leeftijd. Hij werd geboren op 28.08.1884 in Gent en overleed in Oostende op 11.07.1971. Volgens zijn laatste wilsbeschikking werd hij

verast en werd zijn as op een asveld in Nederland uitgestrooid, toen dit in België nog niet kon.

Brontekst: boek 100 jaar Panne Instituut

Bewerking tekst: Marc Van Muylen en Lieve De Cuyper

vzw Panne Instituut

In 1957 verdween het Panne Instituut als school. Het bleef echter als vrijzinnige vereniging bestaan. Deze vzw onderneemt en steunt opvoedkundige, sociale of culturele activiteiten van neutrale of vrijzinnige aard. Het huidige comité van het Panne Instituut bestaat uit voorzitter Eddy Deboyser, ondervoorzitter Germain Dezeure, secretaris Marc Bossuyt en bestuurders Willem Dezeure en Steven Warmoes.

In de kijker

Freddy Sandra, geboren in 1940, afkomstig van Oudenaarde, de 'stad onder vuur', (*) is een rasecht product uit het Rijksonderwijs.

Als enig kind van een spoorwegaarbeider studeerde hij voor 'regent moedertaal-geschiedenis' aan de Rijksnormaalschool te Gent, na de R.M.S. Oudenaarde en het (tweetalig) Koninklijk Atheneum te Ronse doorlopen te hebben.

Freddy
Sandra

In 1961 werd hij aangesteld aan de Rijksmiddelbareschool te Koekelare; het was zijn eerste betrekking en het was ook de eerste en enige school geweest waar hij tot 1998 les heeft gegeven.

Het is typisch voor hem dat hij veel van zijn vrije tijd heeft gestoken in de gemeenschap waar hij woonde en leefde. Hij is ruim 30 jaar bestuurslid van de OVM afdeling Koekelare waar hij o.a. mede-organisator is van het Lentefeest. Hij vertegenwoordigt deze afdeling bij de organisatie van het FVJ in Oostende. Hij was ook jarenlang bestuurslid van de 33^e FOS Navajo's afdeling in Koekelare en niet te vergeten zijn de jaarlijkse bootreizen met de leerlingen van het KTA Koekelare, een alternatieve vorm van schoolreizen die hij zelf meer dan 15 jaar heeft georganiseerd in o.a. Frankrijk, Duitsland, Engeland en Ierland. O ja, hij is ook nog een fervent postzegelverzamelaar.

Freddy, de OVM afdeling ligt u nauw aan het hart.

FREDDY Wel ja, daar hebben wij samen met het bestuur wel wat gerealiseerd. Wat ooit halfweg de jaren '70 door Yves Catry als een mini-Lentefeest begon, is uitgegroeid tot een mooi Lentefeest en later kwam ook het FVJ dat we samen organiseren met de afdeling Oostende. Voor de regio Diksmuide, Ichtegem, Koekelare, Keiem, Leke, Gistel en Oudenburg was dit toch wel een nieuw gegeven. Er kwam vooral vanuit katholieke hoek hevige reactie op dit 'onchristelijk feest, en dat in de staatsschool (Gistel) op kosten van de gemeenschap'.(!)

Wij zijn dan uit de feestzaal (Koekelare) van de school vertrokken en na jaren onderdak, gevonden te hebben in de feestzalen 'Amfora' en 'Viva' hebben wij nu sinds

3 jaar onze vaste stek in de gemeentelijke feestzaal 'De Balluchon' te Koekelare.

Ik meen te merken dat het u stoort dat te gemakkelijk het Lentefeest vergeleken wordt met een Communiefeest.

FREDDY Inderdaad en ook bij vrijzinnigen hoor ik dat al eens zeggen.

Ten eerste zijn de mensen rijper geworden in het plaatsen van een LF, er is er meer begrip voor. De mensen hebben zich gelukkig meer en meer losgemaakt van de katholieke opdringerigheid.

Ten tweede, en het grote verschil is, dat het LF een eigen inhoud heeft en geeft. Kinderen gaan naar het 1ste leerjaar, naast het leren lezen en schrijven worden ze ook morele waarden bijgebracht, respect hebben voor anderen en dit los van alle dogmatisch-religieuze richtlijnen. Trouwens, ik merk ook dat de handelaars meer en meer inspelen op het LF en FVJ. Daar waar het vroeger enkel ging over 'doop-suiker', heeft men het nu al over 'geboortesuiker en kledij voor de lentefeestelingen'. Zo zie je maar ...

De bootreizen voor de leerlingen van het KTA Koekelare, uw ding.

FREDDY Ja, dat was fantastisch. Ik heb daar heel goeie herinneringen aan. Het was trouwens voor die tijd (tach-tig- en negentiger jaren) als schoolreis erg origineel. Wij hebben op zowat alle stromen en kanalen van West-Europa gevaren. De reis duurde telkens één week en wat heel belangrijk was, is dat wij op deze wijze de leerlingen meer zelfstandigheid bijbrachten. Naast hun persoonlijke

(*) Oudenaarde werd op het einde van W.O.1 zwaar beschoten door de Duitse artillerie.

inzet dienden ze tevens plaatselijk inkopen te doen voor de groep, met de opdracht dat dit in de taal van het land moest gebeuren en met de knip op de bootportemonnee! Wie het wilde, kon (onder toezicht uiteraard) een schip van 3,5 ton besturen! Het aantal deelnemers? Een buslading, per schip twee volwassenen (schippers) aangevuld met de leerlingen (matrozen).

U was jarenlang bestuurslid van het FOS Koekelare, is er een kentering?

FREDDY Direct niet, zou ik zeggen. Hoewel ik er niet meer bij betrokken ben, doet het FOS Koekelare het nog steeds goed. Alleen zou ik willen dat het FOS blijft als open scouting, zoals het vroeger was, dat er geen andere invulling van buitenaf komt.

U bent een fervent postzegelverzamelaar, vanwaar die interesse?

FREDDY Ja, dat komt door mijn dochter die reeds op zeer jonge leeftijd interesse had in postzegels. Maar aangezien ze voor haar werk veel in het buitenland vertoefde, moest ik dat tijdelijk overnemen en ben ik er zo ingerold met het gevolg dat ik nu de stempel krijg van fervent postzegelverzamelaar. Maar ik doe het wel graag.

Freddy, ik heb mij laten vertellen dat u een goede vriend bent van André Laveyne (kernlid redactie De Sporkkel).

FREDDY Haha, nu komt het, ja dat is een goeie. Wel, ik heb André nog beter leren kennen toen hij directeur werd in het KTA Koekelare waar ik les gaf. Zo zijn wij eens op een zondagavond flink doorgezakt in de bar bij de scouts. Maandagmorgen om 8.30 u kreeg ik van André lesbezoek om het verplichte driejaarlijks verslag voor vastbenoemden op te stellen. Hij had mij daar (uiteraard) niets van verteld en ik stond daar dan toch wel even met een rode kop, hij met binnenpretjes natuurlijk, de snoodaard! Maar kom, het is allemaal goed afgelopen en wat belangrijk is, wij zijn nog steeds goede vrienden. Hij vormde trouwens samen met zijn echtgenote op onze bootreizen een van mijn vaste schippersteams (en daar was ik de baas!).

Bedankt Freddy voor deze fijne babbel

Marc Van Muylem

Praten* lucht op

***over angst, verdriet, woede, hartpijn... in een ziekenhuis of woonzorgcentrum**

Heb jij als patiënt, familie, vriend of personeel nood aan een babbel of een luisterend oor? Vraag dan een gesprek aan met een moreel consultant via het keuzeformulier* van uw instelling. Een gesprek is vertrouwelijk en kosteloos.

www.ikwilpraten.be

*Het keuzeformulier levensbeschouwelijke zorg kan u terugvinden in de brochure van uw instelling of vragen aan het personeel.

MOREL
STUURGROEP
OR
BISTAND
VZW
lid van de mens:nu

Onze deur staat voor je open. Nu ook 's avonds.

huis van de mens
is vrijzinnig humanistisch

Iedereen is welkom in een huisvandeMens. Onze deur staat tijdens de week voor je open van **9u tot 16u30** en nu ook één avond tot **20u vanaf 1 oktober 2014**.

Heb je nood aan een luisterend oor? Wens je een vrijzinnig humanistisch geboortefeest, een trouw- of rouwplechtigheid? Ben je op zoek naar fijne activiteiten? Zoek je info over, bijvoorbeeld, euthanasie of een wilsverklaring? Of wil je vrijwilliger worden? Onze deur staat altijd voor je open en onze dienstverlening is volledig kosteloos.

Waar en wanneer?

- Brugge**, Jeruzalemstraat 51 op **donderdag**
- Diksmuide**, Esenweg 30 op **donderdag**
- Ieper**, Korte Torhoutstraat 4 op **donderdag**
- Kortrijk**, Overleiestraat 15 A op **dinsdag**
- Roeselare**, Godshuislaan 94 op **maandag**

Bezoek ons op www.deMens.nu

de mens:nu
is vrijzinnig humanistisch

Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw - Bland Willockxlaan 87, bus 9 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe

**Bericht aan
de redactieleden**

JAARPLANNING - DEADLINES
Respecteer deze deadlines voor het
toesturen van gegevens:
2015

Editie januari - februari - maart:
zondag 23 november
Editie april - mei - juni:
zondag 22 februari

VOC de koepel - Westhoek
Veurnelaan 109, 8670 Koksijde
Tel. 058 51 90 94
Gsm 0498 56 61 30
vanmuylem@skynet.be

huisvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort
contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Recollettenstraat 41,
8620 Nieuwpoort I Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

Willemsfonds Veurne-De Panne
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

HVV/OVM Westhoek
contactpersoon:
Francine Wandelaere
Kerkhofstraat 11, 8670 Koksijde
Tel. 058 51 71 85
Gsm 0478 44 95 27
francine.wandelaere@gmail.com

HVV/OVM Koekelare-Diksmuide
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Comité vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be